AH 675

2026Z21054

Antwoord van staatssecretaris Aerdts (Economische Zaken en Klimaat), mede namens de minister van Klimaat en Groene Groei, de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
(ontvangen 18 november 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 446

1

Bent u bekend met het bericht: ‘Nederland weet amper hoeveel stroom en water zijn datacentra opslokken’ ?

Antwoord
Ja.

2

Weet u hoeveel stroom en water onze datacentra opslokken?

Antwoord

De rapportageplicht voor datacenters vanuit de Energie Efficiëntie richtlijn (EED) betreft goede beschikbaarheid van gegevens over het energie- en watergebruik van de datacenters die vallen onder de rapportageplicht. Dit zijn datacenters met een vermogen van ten minste 500kW. Het totale energie- en watergebruik betrof in 2025 respectievelijk 5,7Twh en 3.1 mln. m^3 water.[1]

3

Zo ja, kunt u deze gegevens publiceren en duidelijk maken welke datacentra het meest verbruiken?

Antwoord

---

[1] Het watergebruik van 3.1 mln. m^3 is gebaseerd op de publicatie[1] van de Europese Commissie op basis van RVO-cijfers. In eerdere beantwoording van vragen van lid Kostic[2] refereerde ik aan de rapportage van het RVO[3] zelf over watergebruik van datacenters. Uit de rapportage van 2026 over jaar 2025 bleek dat het totale watergebruik van datacenters ongeveer 2,3 miljoen m^3 water betrof. Dit verschil is te verklaren doordat bedrijfsvertrouwelijke gegevens in deze rapportage nog niet werden meegerekend.
[1] https://dashboard.tech.ec.europa.eu/qs_digit_dashboard_mt/public/sense/app/940a61c3-bcfe-47d6-a786-25d93aa63b85/sheet/ZLWpJa/state/analysis/bookmark/381456a5-1044-4047-92f5-671be7ad92c4

[2] Antwoord op vragen van de leden Kostic en Teunissen over het buitensporige watergebruik van een nieuw datacenter in Amsterdam | Tweede Kamer der Staten-Generaal

[3] https://www.rvo.nl/onderwerpen/energiebesparingsplicht/eed-auditplicht/rapportageplicht-datacentra

Zoals aangegeven in antwoord 2 zijn alle gegevens op geaggregeerd niveau beschikbaar m.b.t. energie- en watergebruik. Alle gegevens die openbaar gemaakt kunnen worden op individueel niveau, worden openbaar gemaakt. Een uitzondering voor openbaarmaking betreft bedrijfsvertrouwelijke gegevens. In zowel de EED[2] als de gedelegeerde verordening[3] is opgenomen dat informatie van datacenters die onder het nationaal recht ter bescherming van bedrijfsgeheimen en vertrouwelijkheid valt, niet openbaar wordt gemaakt. Dit is geïmplementeerd in de nationale regelgeving. Het Verdrag van Aarhus, waar het artikel naar verwijst, is verwerkt in de Wet open overheid (Woo). Bedrijven mogen aangeven welke gegevens volgens hen conform de Woo bedrijfsvertrouwelijk zijn. Echter, middels een Woo-verzoek kunnen gegevens casusgewijs worden beoordeeld door het bestuursorgaan. In deze beoordeling wordt het belang van het beschermen van bedrijfsgegevens afgewogen tegen het belang van openbaarheid van milieu-informatie. Vervolgens worden de betrokken derde-belanghebbenden in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze in te dienen. Deze wordt vervolgens beoordeeld waarop een besluit op het verzoek wordt genomen. Het Kabinet is echter bereid om zich in Europees verband in te zetten voor de openbaarmaking van zoveel mogelijk gegevens. Dit is conform de aangenomen motie van Kostic en Teunissen over verplichte, gestandaardiseerde en zo veel mogelijk publiek toegankelijke rapportage door datacenters. [4]

4

Wat is uw reactie op het artikel en het onderzoek van Lighthouse Reports?

Antwoord
Het artikel en het onderzoek kaarten onder meer aan dat slechts 104 van de ruim 180 datacenters hebben gerapporteerd. RVO heeft alle datacenters die gevestigd zijn in Nederland aangeschreven en deze hebben allemaal gereageerd. Het verschil ligt in de definitie. De rapportageplicht geldt alleen voor datacenters waar daadwerkelijk minstens 500kW IT-vermogen is geïnstalleerd. De ruim 180 datacenters betreffen ook datacenters met een *aangeboden* vermogen van minstens 500kW. Niet al het aanbod is momenteel ook daadwerkelijk geïnstalleerd en daarover hoeft niet door ieder datacenter gerapporteerd te worden. De datacenters die niet gerapporteerd hebben, vallen niet onder het criterium en zijn dus op grond van de EED niet verplicht om gegevens over energie- en watergebruik te verstrekken.
Verder wordt in het artikel en het onderzoek verwezen naar openbaarheid van gegevens en het Verdrag van Aarhus. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3 is dit verdrag in Nederland verwerkt in de Wet open overheid (Woo). Zo ook is het Kabinet bereid om zich in Europees verband in te zetten voor de openbaarmaking van zoveel mogelijk gegevens.

[2] Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (PbEU 2023, L 231)
[3] Gedelegeerde Verordening (EU) 2024/1364 van de Commissie van 14 maart 2024, PbEU 2024 L 1364
[4] Kamerstuk II, 2026/27, 21 501-33, nr. 1256

5

Deelt u de mening dat het publieke belang van transparantie over het stroomverbruik, zwaarder weegt dan het zogenaamd bewaken van bedrijfsgeheimen?

Antwoord

Zoals aangegeven in de antwoorden op vragen 3 en 4, worden alle gegevens die openbaar gemaakt kunnen worden, openbaar gemaakt en is het Verdrag van Aarhus verwerkt in de Wet open overheid (Woo), waarbij casusgewijs het belang van het beschermen van bedrijfsgegevens afgewogen worden tegen het belang van openbaarheid van milieu-informatie.
Datacenters raken aan verschillende publieke belangen, gezien hun impact op het elektriciteitsnet, de fysieke leefomgeving, het gebruik van water en andere natuurlijke hulpbronnen, maar ook in verband met de meerwaarde van een sterke digitale infrastructuur voor de huidige en toekomstige Nederlandse economie en de rol in vraagcreatie voor elektriciteit op de kortere termijn. In lijn met al deze elementen wordt door het kabinet beleid gemaakt voor datacenters. Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3 zal het Kabinet zich in Europees verband inzetten voor de openbaarmaking van zoveel mogelijk gegevens.

6

Wat is uw visie op enerzijds het digitaal autonoom maken van Nederland en Europa, en anderzijds de groeiende vraag om stroom en water voor datacentra?

Antwoord

Datacenters zijn een onlosmakelijk onderdeel van de digitale infrastructuur, die een randvoorwaarde is voor onze economie, onze samenleving en toekomstige groei en de rol in vraagcreatie voor elektriciteit op de kortere termijn. In de veranderende mondiale context wordt het steeds belangrijker dat Nederland en de EU geopolitiek gezien op eigen benen kunnen staan. Daarom heeft het kabinet zich ten doel gesteld de digitale open strategische autonomie te versterken. Dat doet het onder meer door de concurrentiepositie van lokale aanbieders te versterken en afhankelijkheden van niet-Europese aanbieders af te bouwen. In lijn met de motie El Boujdaini[5] verkent het kabinet of en hoe bij de vergunningverlening het vergroten van Europees-autonome datacentercapaciteit kan worden gestimuleerd.

Tegelijkertijd zijn ruimte, netcapaciteit en zoetwater in Nederland schaars, en daar doen ook andere grote opgaven een beroep op, zoals de woningbouw en de energietransitie. De groei van datacenters moet daarom passen binnen wat het energie- en watersysteem aankan. Voor elektriciteit is dat geborgd via het prioriteringskader van de ACM: datacenters krijgen geen voorrang, zodat hun vraag niet ten koste gaat van woningbouw en andere maatschappelijk prioritaire functies. Voor water hanteert het kabinet het uitgangspunt “het juiste water voor

[5] Kamerstuk 26 643, nr. 1523

het juiste gebruik”. Drinkwater voor koeling is daarom niet wenselijk, en via het Nationaal Water Programma wordt gewerkt aan beleid voor het zoetwatergebruik door zakelijke afnemers zoals datacenters. Om digitale autonomie en een verantwoorde inpassing van datacenters in samenhang te bezien, werkt het kabinet aan een nationale geïntegreerde aanpak voor datacenters. Het kabinet verwacht uw Kamer daarover begin volgend jaar te informeren.

7

Klopt het dat deze bedrijven hun milieudata zoals stroom en waterverbruik moeten publiceren?

Antwoord

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 3, worden alle gegevens gepubliceerd waarbij aangegeven kan worden welke gegevens bedrijfsvertrouwelijk zijn, deze worden niet openbaar gemaakt. Alle milieugegevens, inclusief bedrijfsvertrouwelijke gegevens, worden aan de Europese Commissie aangeleverd. De Europese Commissie publiceert deze vervolgens op geaggregeerd niveau. Zoals aangegeven in de antwoorden op vragen 3 en 5 is het Kabinet bereid om zich in Europees verband in te zetten voor de openbaarmaking van zoveel mogelijk gegevens.

8

Hoeveel verbruiken de overheidsdatacentra? Kunt u hier actuele gegevens over delen?

Antwoord
Het gezamenlijke stroomverbruik van de vier grote overheidsdatacenters van de Rijksoverheid (Rijkswaterstaat, Overheidsdatacenter (ODC)-Noord, de Belastingdienst en SSC-ICT) bedroeg in 2025 circa 57,5 miljoen kWh. Dit verbruik is waar mogelijk toegerekend aan de datacenters zelf, maar omvat ook de voorzieningen die nodig zijn om een datacenter te laten werken, zoals koeling en noodstroomvoorziening. Het gaat dus niet alleen om de ICT-apparatuur.[6] Een vergelijkbaar totaal voor het waterverbruik kan nu niet worden gegeven. Voor drie overheidsdatacenters is het verbruik niet op datacenterniveau te meten: deze staan op een complex met ook kantoren, zonder aparte watermeters per gebouwdeel. Eén overheidsdatacenter heeft een eigen watermeter en verbruikte in 2025 circa 6.500 m^3.

9

[6] Het totaal stroomverbruik van een datacenter is breder dan wat in de EED wordt gerapporteerd. In de rapportageverplichting van de EED gaat het om het geïnstalleerd IT-vermogen van 500 kW of meer en betreft het vermogen van de IT-apparatuur in de computerruimte. De cijfers hierboven omvatten daarnaast de voorzieningen die nodig zijn om een datacenter te laten werken, zoals koeling en noodstroomvoorziening. Vanuit de EED-rapportageverplichting rapporteren de ODC’s afzonderlijk van elkaar.

Hoe zorgt u ervoor dat het stroomverbruik van datacentra niet ten koste gaat van het verbruik door huishoudens en ander maatschappelijk belangrijk gebruik?

Antwoord

Het aansluiten van partijen gaat conform het prioriteringskader van de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Het prioriteringskader regelt dat projecten van maatschappelijk belang, zoals woningbouw, voorrang krijgen bij het verdelen van beschikbare transportcapaciteit. Datacenters zijn geen afzonderlijke categorie in het prioriteringskader en nieuwe datacenters krijgen daarmee geen voorrang. Een uitzondering kan gelden wanneer datacenters exclusief voorzien in een vitale voorziening, bijvoorbeeld voor een ziekenhuis. Daarnaast wil het kabinet wettelijke voorwaarden kunnen stellen om de impact van datacenters op het net zo veel mogelijk te beheersen. Dit wordt uitgewerkt in samenhang met de uitwerking van een nationale datacenterstrategie. Het electriciteitsgebruik van bestaande datacenters die transportvermogen hebben gekregen voordat er in een gebied congestie is afgekondigd, kunnen bijdragen aan het verhelpen van netcongestie. Dit is mogelijk wanneer datacenters met de netbeheerder congestiemanagementcontracten afsluiten.

10

Bent u bereid in de onderhandelingen over het Europese *Tech Sovereignty Package* te pleiten voor duurzaamheids- en transparantieverplichtingen voor datacentra?

Antwoord

Ja. Binnen het *Tech Sovereignty Package* wordt dit onderwerp behandeld in de Cloud and AI Development Act (CADA). Daarin stelt de Commissie voor dat lidstaten datacenter-versnellingszones aanwijzen, waarbij zij rekening houden met duurzaamheid, netcapaciteit en ruimtelijke ordening. Verder stelt het voorstel dat lidstaten duurzaamheidseisen stellen aan datacenters in deze zones en moeten zij daarvoor de prestatie-indicatoren gebruiken uit het EU-beoordelingssysteem voor datacenters onder de EED vanaf 2027. Dat systeem bevat al rapportageverplichtingen en zorgt zo voor transparantie op geaggregeerd niveau en geeft datacenters individueel een label betreffende indicatoren zoals *Power Usage Effectiveness* (PUE) en *Water Usage Effectiveness* (WUE). Daarnaast kan de Commissie strategische datacenterprojecten aanwijzen, waarbij een van de toe te passen criteria voor beoordeling en selectie van datacenterprojecten de toepassing van uitzonderlijke duurzaamheidsvereisten is.

Het kabinet acht een duurzame inpassing van datacenters in het energiesysteem en het bevorderen van energie-efficiëntie van belang, gezien de netcongestie en de sterk groeiende elektriciteitsvraag. Het kabinet verkent daarom of duurzaamheid en de stabiliteit van het energienet verplichte voorwaarden moeten worden voor de status van strategisch project onder de CADA. Daarbij zet het kabinet in op een goede aansluiting op de EED om dubbele of tegenstrijdige verplichtingen te voorkomen. Zoals aangegeven in de antwoorden

op vragen 3, 5 en 7 is het Kabinet bereid om zich in Europees verband ook in te zetten voor de openbaarmaking van zoveel mogelijk gegevens.

11

Welke plannen heeft u om overheidsdatacentra te verduurzamen?

Antwoord

De vier grote overheidsdatacenters van de Rijksoverheid moeten voldoen aan de wettelijke verplichtingen die voor hen gelden.[7] Dit is ook opgenomen in het Actieprogramma Duurzame Digitalisering 2026–2028. In april 2026 is de eerste fase van het traject met succes afgerond. De eerste fase heeft geleid tot versterkte samenwerking en kennisdeling tussen de vier overheidsdatacenters.

12

Kunt u de aanname van netbeheerder Tennet, dat per 2030 ongeveer 10 tot 15 procent van de Nederlandse stroom naar datacentra gaat, onderbouwen? Hoe wordt de *Energy Efficiency Directive (EED)* Europees of in Nederland gehandhaafd?

Antwoord
Het gaat om een verwachting van TenneT, die het kabinet niet namens TenneT kan onderbouwen. Wel gaat TenneT in de Monitor Voorzieningszekerheid 2026 uit van hogere aannames over de ontwikkeling van de elektriciteitsvraag dan in eerdere monitors, met name gedreven door de nieuwe energievraag van datacenters.[8] Zoals eerder aan uw Kamer gemeld, is de groei van datacenters een langjarig proces, dat op dit moment onder meer wordt beperkt door netcongestie, stikstof en het vestigingsbeleid.

Wanneer datacenters gegevens niet rapporteren of aanleveren, kan RVO een last onder dwangsom opleggen. In 2026 heeft RVO aan een aantal datacenters een last onder dwangsom opgelegd. Deze datacenters hebben inmiddels gereageerd met een rapportage of een melding dat zij niet binnen het criterium van de rapportageplicht vallen.

13

Wat zijn de gevolgen voor een bedrijf dat weigert om aan de EED-richtlijnen te voldoen?

---

[7] Een voorbeeld hiervan is dat datacentra (dus ook van het Rijk, medeoverheden en ZBO’s) met jaarlijks verbruik van minstens 50.000kWh of 25.000m3 aardgas (equivalent) vallen onder de bestaande wettelijke verplichtingen op het gebied van verduurzaming. Zij moeten dus ook voldoen aan de nationale energiebesparingsplicht, wat onder meer inhoudt dat energiebesparende maatregelen die zich binnen 5 jaar en binnenkort 7 jaar terugverdienen uitgevoerd moeten worden.
[8] Kamerstuk 29 023, nr. 705.

Antwoord
Zie antwoord op vraag 12.

14

Kunt u laten weten welke bedrijven zich momenteel niet aan deze eisen houden?

Antwoord
Zoals ook aangegeven bij vraag 12, hebben alle datacenters die aan deze eisen moeten voldoen, inmiddels gereageerd met een rapportage of een melding dat zij niet binnen het criterium van de rapportageplicht vallen.

15

Hoe en door wie worden andere milieuregels voor datacentra gehandhaafd?

Antwoord
Voor datacenters gelden algemene rijksregels van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Hoofdstuk 3 van het Bal bevat de aanwijzing van wat er onder de milieubelastende activiteit valt en wat vergunningsplichtig is. Vergunningverlening voor de bouw en ingebruikname van datacenters is aan de daarvoor bevoegde gezagen (provincie, gemeente en waterschap). Bij de bouw en ingebruikname van datacenters is de vergunningverlening voor verschillende activiteiten aan de orde, onder andere het lozen van koelwater en de noodstroomvoorziening.

Toezicht en handhaving liggen bij het bevoegd gezag. Voor de meeste datacenters is dat de gemeente, die dit vaak laat uitvoeren door een omgevingsdienst. Voor lozen op oppervlaktewater is dit het waterschap of Rijkswaterstaat.

Daarnaast is er de nationale energiebesparingsplicht, wat onder meer inhoudt dat bedrijven met jaarlijks minstens 50.000kWh of 25.000m3 aardgas (equivalenten), energiebesparende maatregelen, die zich binnen 5 jaar en binnenkort 7 jaar terugverdienen, moeten uitvoeren. Het toezicht op de energiebesparingsplicht is voornamelijk belegd bij de omgevingsdiensten, die onder het bevoegd gezag van gemeenten en provincies vallen. Zij beoordelen de ingediende rapportages en controleren of alle van toepassing zijnde maatregelen zijn uitgevoerd.

16

Kunt u deze vragen afzonderlijk van elkaar en vóór het commissiedebat Digitale autonomie van 19 november 2026 beantwoorden?

Antwoord
Ja.